

بررسی فنولوژیکی و زراعتی گیاه دارویی زوفا (*Hyssopus officinalis*)

غلامرضا نادری بروجردی^۱، حمید مدنی^۲، محسن آهنگری^۳

۱- عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد اراک و مرکز تحقیقات منابع طبیعی استان تهران

۲- عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد اراک و دانشجوی دکتری فیزیولوژی

۳- کارشناس مرکز تحقیقات منابع طبیعی و امور دام جهاد استان تهران

به منظور آشنایی با ویژگی‌های گیاه‌شناسی و زراعتی زوفا (*H. officinalis*) از خانواده Labiateae، این گیاه در طی سالهای ۱۳۷۷ و ۱۳۷۸ در ایستگاه تحقیقات گیاهان دارویی خجیر مورد بررسی قرار گرفت. که طی آن مراحل فنولوژیکی زیر برای این گیاه شناخته شده و اطلاعاتی از وضعیت ظاهری - وضعیت فیزیولوژیکی و ابعاد و صفات گیاهی در هر مرحله و در شرایط اقلیمی استان تهران جمع‌آوری گردید.

الف: مرحله جوانه زنی G_1

ب: مرحله ظهور برگهای اتوتروف یا G_2

ج: مرحله شش برگگی یا G_3

د: مرحله توسعه ساقه یا G_4

ه: مرحله انتقال به فاز زایشی یا G_4

و: مرحله ظهور گل آذین یا R_1

ز: مرحله گلدهی و گرده افشانی یا R_2

ح: مرحله پر شدن دانه و رسیدن یا R_3

ط: مرحله پیری گیاه یا R_4

این گیاه را می‌توان از نظر زراعتی اغلب بصورت بهاره و پس از رفع سرمای دیررس در بهار بصورت مستقیم و یا بعد از خزانه کاری کشت نمود. عمق کاشت بذر کمتر از یک سانتی متر و تراکم تا یکصد هزار بوته در هکتار برای این محصول توصیه می‌شود. کنترل علف‌های هرز خصوصاً در مراحل G_1 ، G_2 و G_3 ضروری به نظر می‌رسد، و پس از آن برای عملیات تنک کردن نیز باید از آبیاری‌های مکمل استفاده کرد. طول دوره رویش و زایش زوفا حدود ۲۱۰ تا ۲۴۰ روز می‌باشد.